

РЕШЕНИЕ

№ 1779

гр. Варна, 29.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Даниела Св. Христова

Членове: Светлана К. Цанкова
мл.с. Александър В. Цветков

при участието на секретаря Елка Н. Иванова
като разгледа докладваното от Даниела Св. Христова Въззивно гражданско дело № 20213100502107 по описа за 2021 година

Производството е въззивно и е образувано възоснова на въззивна жалба с вх. Рег. № 294014 от 13.07.2021 г., подадена от МЛ. СТ. Й., чрез адв. Кр. Т. от ВАК срещу решение № 262050 от 24.06.2021 г. постановено по гр.д. № 15028 по опис на ВРС за 2020 г. в частта, в която е отхвърлен предявения от Й. иск за заплащане на неимуществени вреди в размер над присъдената част от 2660 лева до претендираните в размер на 7500 лева. В жалбата излага, че решението в обжалваната част е необосновано и неправилно поради съществено нарушение материално правни норми. Отправено е искане за неговата отмяна и постановяване на друго, с което предявеният иск да бъде изцяло уважен. Отговор на въззивната жалба не е постъпил.

Постъпила е и въззивна жалба с вх. Рег. № 293559 от 08.07.2021 г. от ответника – Прокуратурата на Р България, представлявана от прокурор от ВРП, в която се изразява становище за необоснованост на съдебното решение в частта, в която искът е бил уважен. Решението се обжалва, поради неправилно приложен материален закон на чл. 5, ал.2 от ЗОДОВ. Отправено е искане за отмяна на решението в обжалваната част и постановяване на друго, с което искът за бъде отхвърлен изцяло.

В писмен отговор ищецът Й., чрез пр. представител оспорва въззивната жалба на Прокуратурата като неоснователна. Оспорва фактическите твърдения на жалбоподателя за съпричиняване. Излага съображения за правилност и обоснованост на първоинстанционния съдебен акт с подробни възражения. Счита, че съобразно разпределението на доказателствената тежест е постановено правилно и обосновано решение.

В съдебно заседание, страните се представляват от пр. представители, чрез които поддържат въззивните си жалби и писмените становища.

С определение № 3611 от 12.10.2021 г. съдът е приел жалбите за процесуално допустими, а след служебна проверка на обжалвания съдебен акт, приема същия за **валиден и допустим**.

Извън предмета на въззивното обжалване е част от съдебното решение, в която производството е прекратено с влязло в законна сила определение / претенцията за законна

лихва върху сумата от 7500 лева, претендирана за периода от 01.03.2020 г. до 24.04.2020 г. /

По изложените в жалбите оплаквания за неправилност и необоснованост, намира следното:

Производството пред първоинстанционния съд е образувано, по предявени от МЛ. СТ. Й. срещу Прокуратурата на Република България, в условията на обективно кумулативно съединяване, осъдителни искове с правно основание чл.2, ал.1, т.6 от ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати на ищеца:

сумата от 7500 лева представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от надлежано с 55 дни повече наказание „лишаване от свобода“, наложено с Определение по ч.н.д. № 745/2015 г. по описа на ВОС, ведно със законната лихва върху тази сума от датата, на която е следвало да бъде освободен - 01.03.2020 г. до датата на фактическото освобождаване 24.04.2020 г.,

сумата от 110 лева, представляващо обезщетение за претърпени имуществени вреди поради това, че в следствие на незаконното му задържане не е успял да се качи на полет FB 973 с посока София - Варна, с дата и час на заминаване 06.09.2020 г. от 20:00 ч на 06.09.2020 г., както и

сумата от 500 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от надлежано с 3 дни повече наказание лишаване от свобода наложено с Определение по ч.н.д. № 745/2015 г. по описа на ВОС в периода 06.09.2020 г. - 09.09.2020 г.

В обстоятелствената част на исковата молба ищецът излага, че с присъда по НОХД № 4206/2009 г. на РС - Варна му е наложено наказание „пробация“ за срок от 2 години, а с Определение по ЧНД № 745/2015 г. по описа на ВОС това наказание е заменено с друго по вид - „лишаване от свобода“ за срок от една година и двадесет и два дни, при първоначален строг режим.

Твърди, че след влизане в сила на съдебния акт е обявен за общодържавно издирване. В началото на 2019 г. пребивавал на територията на Република Перу. На 03.02.2019 г. бил задържан за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и започнал да го търпи от 07.02.2019 г. По негови изчисления, следвало да бъде освободен на 01.03.2020 г. , но бил освободен два месеца по-късно - на 24.04.2020 г. На 06.09.2020 г. пристигнал със самолет на летище София и в 16:30 часа, задържан и конвоиран в Софийския затвор, а от там в затвора в гр. Враца.

На 09.09.2020 г. бил освободен от затвора.

Твърди, че българските власти са отговорни за надлежаване на наказанието „лишаване от свобода“ с 55 дни. Твърди, че належаването, което се е осъществило в затвора в Перу е било силен стрес за него и описва условията, в които е осъществено и емоционалния стрес, в който е изпаднал след като не е бил освободен на 01.03.2020 г. В последствие, незаконното задържане в Р България отново довело до същите усещания. Счита, че българските власти натоварени със задължението да изпълняват наказанията наложени от съда, с бездействието си са станали причина да изпусне полет FB 973 на националния български превозвач и съответно е останал неоправдан разход в размер на 110 лева, които претендира като имуществена вреда.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от Прокуратурата на Република България, с който исковете са оспорени по основание и по размер. Обосновано е възражение за съпричиняване поради това, че ищецът укривайки се от изтърпяване на наказание, сам се е поставил в пределите на чужда държава, в която е търпял наказанието си при условия по-тежки от тези в затворите на Р България. Правното основание на възражението е чл. 5, ал.2 от ЗОДОВ.

Първоинстанционният съд, след анализ на събраните писмени и гласни доказателства е приел от фактическа, че надлежаването е в по-голям период от посочения в исковата молба, но съобразявайки диспозитивното начало, се е произнесъл за период, за

който е сезиран и частично е уважил претенцията на ищеца, като е приложил института на възражението, направено от ответника.

Настоящият въззивен съд, като инстанция по същество на спора, след самостоятелен анализ на релевантните за предмета на делото факти, доказани със събраните по делото доказателства и съобразно доказателствената им сила, следваща от закона, приема за установено следното от **фактическа страна**:

МЛ. СТ. Й. е осъден да изтърпи наказание ЛОС за срок от 1г. 22 дни при строг режим. Съдебният акт, с който е наложено наказанието е Определение постановено по ч.н.д № 745/2015 г. по опис на ВОС , влязло в законна сила на 22.07.2015 г. След влизане в сила на съдебния акт, Й. е бил обявен първоначално за общодържавно издирване – 18.09.2015 г., а в последствие е издадена и Европейска заповед за арест. Обявен е за международно издирване и самоличността му е установена от властите в Перу, от които е бил задържан на **03.02.2019 г.** До 07.04.2020 г. е провеждана процедура по екстрадиция като на тази дата е отказана такава, поради изтърпяване на наказанието. Към 17.03.2020г. е продължавал да търпи наказание ЛОС, поради забавена кореспонденция от страна на Българските власти. Освободен е на **24.04.2020 г.** удостоверение за освобождаване издадено от властите в Перу. След завръщане в Р България, на **06.09.2020 г.** Й. е бил задържан на Аерогара София и преведен в Затвора гр. Враца, за изтърпяване на същото наказание. С разпореждане на ВРП от **09.09.2020 г.** е постановено снемане от общодържавно издирване. С разпореждане от същата дата на ВРП е постановено незабавното му освобождаване.

От справка за съдимост актуална към дата 09.09.2020 г. е видно, че последното осъждане, преди процесното наказание ЛОС е наложено на 02.05.2012 г. и към датата 30.10.2014 г. Й. е бил предсрочно условно освободен с изпитателен срок от 7 м. 29 дни и е постановена пробация по време на изпитателния срок.

С постановление на ВРП на МЛ. СТ. Й. е зачетено времето през което е бил задържан в Перу за периода от 03.02.2019 г. до 17.03.2020 г. за изтърпяно наказание ЛОС по ч.н.д № 745/2015 г. по опис на ВОС , влязло в законна сила на 22.07.2015г.

Периодът от 03.02.2019 г. до 17.03.2020 г. е от 1 година и 55 дни.

Периодът от 03.03.2019 г. до 25.02.2020 г. е от 1 година и 22 дни.

От това следва, че всички действия по снемане на лицето от списък на лица за общодържавно издирване са извършени от ответника, след изтичане на срока на наложеното наказание.

По делото не се спори, че фактическото освобождаване на ищеца от затвора в Перу е станало на 24.04.2020 г. , което означава, че към тази дата, периодът на фактическото лишаване от свобода е 1 година 2 месеца и 21 дни.

Не е спорно, че към периода на задържане следва да се прибави времето, в което е бил задържан на територията на Б България след завръщането му от Перу, като се отчете и факта, че между спорещите страни са безспорни обстоятелствата по задържането му на летище София на 06.09.2020 г. и превеждането в Арест при ОД „ИН“ – Враца, с цел изтърпяване на вече изтърпяното в Перу наказание, считано до 09.09.2020 г. вкл.

Т.е. към общия размер на фактическото лишаването от свобода, следва да се прибавят още 4 дни.

Общият размер на изтърпяно наказание ЛОС е 1 година 2 месеца и 25 дни.

От този период следва да се приспадне времето от 1 година и 22 дни, за които е налице основание за лишаване от свобода – влязъл в законна сила съдебен акт .

Остатъкът от 2 м. и 4 дни е период, в който липсва основание за лишаване от свобода. Тъй като, едномесечният период на първият надлежан месец е съвпаднал с март и той има 31 дни, общият размер е 65 дни.

От тях 61 дни в затвора в Перу и 4 дни в Ареста към Затвора – гр. Враца.

В периода от задържането в Перу 03.02.2019 г. до освобождаването 24.04.2020 г., перуанските власти с писмо от 05.02.2019 г. /два дни след задържането/ са уведомили ВРП, че са задържали ищеца във връзка с издирването му от българските власти, както и че молбата за екстрадиция и релевантните за нея документи, следва да се изпратят по дипломатически път съобразно подписаните двустранни договори.

С предложение от 15.02.2019 г. прокурор от ВРП е предложил на ВКП, Отдел „Международен“ да се поиска екстрадиция на ищеца в България, с оглед привеждане в изпълнение на наложено наказание с остатък за изтърпяване **шест месеца**. С писмо от ДМОС от дата 13.02.2019 г. ВРП е уведомена за точния адрес на компетентния им съдебен орган с оглед изпращане на екстрадиционните документи в Перу. С писмо от ДМОС от дата 14.02.2019 г. ВКП, Отдел „Международен“ е уведомен, че съдебен състав от гр. Калао, Перу е постановил предварително задържане на ищеца с цел последваща екстрадиция за срок от 60 месеца, считано от 03.02.2019 г. – 02.04.2019 г. Посочено е, че перуанските власти молят в посочения по-горе срок да им бъде изпратена официална молба за екстрадиция по дипломатически път в съответствие с нормите на перуанския НПК, касаещи екстрадиционното производство и трансфера на осъдени лица.

От горните писмени доказателства, следва че **Прокуратурата на Р България е била своевременно е уведомявана за действията, които перуанските власти са извършвали спрямо МЛ. СТ. Й..**

Действията, които е извършила Прокуратурата са следните: С писма от 18.02.2019 г. и 28.02.2019 г. ВКП, Отдел „Международен“ е изисквала от ВРП заверени копия на съдебни актове. На 28.02.2019 г. ВРП е изисквала от ВОП заверени копия на съдебни актове. С две писма от 07.03.2019 г. ВРП е изпратила на ВКП, Отдел „Международен“ изисканите преписи.

Последвало е уведомително писмо от 12.04.2019 г. с което ДМОС ВКП и ВРП са уведомени с решение № 03 от 27.03.2019 г. съдебен състав е допуснал съкратено и доброволно екстрадиционна производство, тъй като ищецът се е съгласил да бъде екстрадиран. Посочено е също, че съдът е приключил производството по допускане на екстрадицията и делото е изпратено на наказателно отделение на Върховния съд на Перу за следване на законовата процедура.

От това писмо следва, че след **12.04.2019 г. българската държава е имала задължението да предприеме действия по извеждането на МЛ. СТ. Й. от Перу и връщането му на територията на Р България, където е следвало да търпи наказанието ЛОС за срок от 1 г. и 22 дни.**

С писмо от 14.02.2020 г. ВРП е уведомила ВКП, Отдел „Международен“, че действията на ВРП по издирването и екстрадицията на ищеца МЛ. СТ. Й. се извършват поради наличието на търпим остатък от наказание „лишаване от свобода“ за срок от шест месеца по ЧНД 4958/2015 г. на ВРС.

С писмо от ВКП, Отдел „Международен“ от 16.03.2020 г. ВРП е уведомена, че във връзка с искането за екстрадиция на задържания в Перу е получено писмо от ДМОС със срока на задържането. Поискано е незабавно да се зачете срока на изтърпяното наказание и да се изпрати съответното постановление. В приложеното писмо от ДМОС се сочи, че Интерпол Перу е съобщило, че ищецът е задържан повече от една година и тридесет дни във връзка с молбата за екстрадиция и перуанските власти очакват решение по случая да бъде взето от страна на българските власти.

С постановление от 17.03.2020 г. прокурор при ВРП е зачел времето, през което ищецът е задържан в Перу - 03.02.2019 г. – 17.03.2020 г. за изтърпяно наказание „Лишаване от свобода“ наложено му с Определение от 07.12.2015 г. по ЧНД № 4958/2015 г. по описа на ВРС, като след приспадане на задържането наказанието се явява изтърпяно. В мотивите на постановлението е посочено, че към момента на влизане в сила на определението по ЧНД № 4958/2015 г. на ВРС ищецът е следвало да изтърпи не изтърпяна част от наказанието в размер на шест месеца.

С писмо от 25.03.2020 г. от ДМОС, ВРП и ВКП, Отдел „Международен“ са уведомени, че на основание постановлението от 17.03.2020 г. на ВРП е прекратено международното издирване поради изтърпяване на наказанието. Посочено е, че ДМОС информирало за тези обстоятелства Интерпол Лима, както и че българските власти ще уведомят официално перуанските съдебни власти и по дипломатически път.

С писмо от 15.04.2020 г. ДМОС, ВРП и ВКП са уведомени, че съгласно телеграма от Интерпол Лима, с резолюция № 6 от 07.04.2020 г. на перуанските съдебни власти е отказана екстрадиция на ищеца поради изтърпяване на наказанието наложено от българските власти, като е постановено и освобождаването му.

С писмо от 09.09.2020 г. ВРП е уведомило Бюро съдимост при ВРС и ВОС по ЧНД № 745/2015 г., че на 07.04.2020 г. е изтърпяно наказанието по ЧНД № 745/2015 г. от година и двадесет и два дена, със зачитане на времето от 03.02.2019 г. до 07.04.2020 г. във връзка с провеждането на екстрадицията поискана от българските власти във връзка с изтърпяването му.

С разпореждане от 09.09.2020 г. адресирано до Началника на Трето РУ при ОД на МВР – Варна и до Регионална дирекция „Охрана“ – Варна ищецът е снет от отчет за общодържавно издирване, поради изтърпяване на наказанието по ЧНД № 745/2015 г. на ВОС и отпаднала необходимост.

С разпореждане от 09.09.2020 г. адресирано до Началника на Сектор „Арести“ при ОД „Изпълнение на наказанията“ – гр. Враца е разпредено поради ищецът да бъде освободен, поради изтърпяване на наказанието по ЧНД № 745/2015 г. на ВОС.

Всички действия на Прокуратурата следват фактическото освобождаване на ищеца от затвора в Перу.

От събраното от първоинстанционния съд гласно доказателство, чрез разпит на свидетеля М.М.К., се установява, че в периода на задържането от перуанските власти до освобождаването, ищецът се е свързал с нейния съпруг и причината да не е екстрадиран своевременно са липсата на документи от страна на българските власти. Затова се е наложило да изтърпи цялото наказание в Перу. От съпруга си, който е приятел на ищеца знае още, че е условията в затвора са били тежки, помещения без прозорци, липса на дюшеци, без достъп до администрацията на затвора, без достъп до българското посолство.

След освобождаването му от затвора в Перу, семейството на свидетелката съдействало за придвижването му до България, но на летище София отново бил задържан и отведен в затвора. Не е бил уведомен, че го задържат за изпълнение на наказанието и се е притеснявал да не бъде върнат обратно в Перу.

След освобождаването си е отказвал социални контакти и срещи по повод празници. Свидетелката е констатирала негативни промени във външния му вид. Не ѝ е известно да е посещавал психиатър. Познава неговата бивша приятелка, с която имат общо дете, но не живеят заедно и не са поддържали връзка.

При тази фактическа установеност, настоящият съд извежда следните **правни изводи:**

Претенции за обезщетения за вреди, т.е. имуществена отговорност за дейността на правозащитните органи са нормативно регулирани в ЗОДВ. Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда, в различни хипотези, една от които е **„изпълнено наказание над определение срок и размер“**. Тази хипотеза е добила популярност с израза „надлежаване“, но правният регламент се съдържа в Чл. 2, ал.1, т. 6 от ЗОДОВ. Абстрактният характер на правната норма, дава възможност под нейната хипотеза да бъдат подведени както действия, така и бездействия на Прокуратурата, в резултат на които се е достига до друг установен с доказателства факт, че определено лице е било лишено от свобода в период, надвишаващ този определен в съдебното решение или намален или изменен по вид и размер наказание с последващ съдебен акт.

От правна страна, първоинстанционният съд е приел, че осъдителните искове, с които се претендират неимуществени и имуществени вреди в конкретния случай, са с правно основание чл.2, ал.1, т.6 от ЗОДОВ и че хипотезата на правната норма, предвижда санкция за държавата, при изтърпяване на наказание "лишаване от свобода" над определения от съда размер. Приел е, че извън предмета на спора са субективните преценки за причините, поради които изтърпяването на наказанието е извън определения от съда размер, а отговорността на Прокуратурата като държавен орган следва от даденото и правомощие да упражнява на надзор за спазване на законността при изпълнение на наказанията съгласно чл.146 от ЗСВ и чл.5, ал.1 от ЗИНЗС.

Правилен е изводът на първоинстанционния съд, че срокът на определеното за изтърпяване наказание, се формира в размер на осем месеца и осем дни и остатъкът до 1 година и 22 дни е приспаднал при определяне на общо наказание след групиране на присъдите по ЧНД № 4958/2015 г. на ВРС, включващо и наказанието по ЧНД № 745/2015 г. на ВОС. Правилна е фактическата констатация, че към 03.07.2019 г., когато ищецът се е намирал в затвора в Перу, вече е изтърпял наказанието наложено със съдебното определение по ЧНД № 745/2015 г., тъй като е било кумулирано с предходно осъждане, но тези факти нямат значение за спора, предвид предметните предели очертани с твърденията на ищеца в исковата молба. Твърдението на ищеца е, че бил лишен от свобода за период от 55 дни. Съобразно фактите установени от настоящия съд, периодът е 65 дни, от които 61 дни в затвора в Перу и 4 дни в ареста към Затвора – гр. Враца. При наличие на друго твърдение, съдът може да изследва въпроса отново, но в друго производство, но в настоящото предвид диспозитивното начало, следва да се приеме, че пълно и главно ищецът е доказал твърдението си, че продължил да търпи наказание над определения със съдебен акт размер от 51 дни в затвор в Р Перу и 4 дни в затвор в Р България.

Причината за изпълнение на наказанието след изтичане на неговия срок е в бездействието на Прокуратурата, която своевременно /два дни след задържането му 05.02.2019 г./ е била уведомена от властите на Перу за задържането на ищеца, но не е предприела действия по екстрадиране. През целия период, в която е получавала официална кореспонденция от властите в Перу, единственото предприето действие е изискването на заверени преписи от влезли в законна сила съдебни актове. Всички други действия, Прокуратурата е извършила, след като ищецът е бил освободен от Затвора в Перу и след като е последвало задържането му на Летище София.

Прокуратурата е бездействала и по отношение на задължението да разпорежи преустановяване на общодържавното му издирване, което задължение е възникнало след като е била известена, че български гражданин, осъден на лишаване от свобода от български съд е задържан от властите на чужда държава или най-късно след изтичане на 1 година и 22 дни след като е уведомена, че е в затвора в Перу. Изцяло неоснователно е възражението на Прокуратурата, че по-тежките условия в затвора в Перу са търпени от ищеца в следствие на собственото му неправомерно поведение, да е укрие от българските власти след като е бил осъден на ЛОС.

Няма доказателства какви са били условията в затвора в Перу и въз основа на предположения или на данни от ищеца възпроизведени чрез свидетел, който не е очевидец, съдът не може да приема за доказан факта, че тези условия са по-тежки от затворите в България. Но същевременно, следва да се приеме за доказано, че причината да не бъде екстрадиран своевременно е бездействието на Прокуратурата, затова тя е изцяло отговорна, освен за „надлежаването“ в затвора в Р Перу твърдените от ищеца 51 дни и за „надлежаването“ в Затвора в гр. Враца с още 4 дни. Ищецът не претендира обезщетение за вреди от несвоевременно екстрадиране, затова за условията в затвора в Перу отговорна е Прокуратурата, но само за период от 51 без да е налице каквото и да е съпричиняване отстрана на ищеца.

Размерът на претендираното обезщетение. Критерият за справедливост възприет от нормата на чл. 52 от ЗЗД е приложим и при определяне на обезщетенията в специалните хипотези на ЗОДОВ. Мотивите на първоинстанционния съд са правилно структурирани

около нематериалните увреждания, тяхната продължителност и интензитет, личността на увредения, начина му на живот и обичайната среда, интереси и ценностна система, трудовата биография, отражението върху личния, обществен и професионален живот; стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването, макар, че липсват доказателства за което и да е от изброените факти.

Паричният еквивалент на неимущественото увреждане съдът определя към датата на деликта, изхождайки от общественоекономическите условия в страната, а присъдената от този момент лихва има компенсаторен характер, като размерът на присъденото обезщетение също така, не може да служи като източник за неоснователно обогатяване. Справедливостта още изисква сходно разрешаване на аналогични случаи, като израз на общоприетата оценка и възприетото в обществото разбиране за обезвреда на неимуществени вреди от един и същи вид, поради което следва да се съобразява съдебната практика в сходни хипотези.

В хипотезата на чл. 2, ал. 1, т. 6 от ЗОДОВ от значение са още условията в мястото, в което е изпълнявано наложеното наказание „лишаване от свобода“, режимът, отношението на затворническата администрация, данни за психически или физически тормоз и дискриминация, осъществявани от служители или от други затворници, предприемане на адекватни мерки при данни за подобни деяния и пр.

Правилно първоинстанционният съд е съобразил, че ищецът не е доказал по-големи болки и страдания от обичайните в хипотезата на „надлежано“ наказание „лишаване от свобода“ сравнявайки условията в затворите в Перу и тези в България, но е следвало да съобрази, че ищецът е български гражданин умозримо изтърпяването на наказание ЛОС в български затвор дава по-добра ориентация за права и прогнозируемо излизане след изтичане на срока на наказанието. Добрата ориентация се предполага от липсата на езикова бариера, достъп до правосъдие и от обстоятелството, че Р България е член на ЕО, в която по традиция институциите действат по закон, а по изключение извън него.

Настоящият въззивен съд, не приема извода на първоинстанционния, че дори и хипотетично ищецът да е претърпял болки и страдания в перуански затвор, по големи от тези в български, те не трябва да се вменят във вина на ответника, защото същите стоят в пряка причинно-следствена връзка с поведението на самия ищец. Това е така, но до момента, в който Прокуратурата не е сезирана, с факта че осъден български гражданин е задържан в Перу. От този момент бездействието за екстрадиране е деликт, от който осъденото лице търпи вреди. Мотивите на определението по ЧНД № 745/2015 г. на ВОС в които е прието, ищецът с пълно съзнание за наложената му присъда „пробация“ по НОХД № 4206/2009 г. на ВРС се е отклонил безпричинно от нейното изпълнение, т.е. самоотстранил се е умишлено от указаното му от съда задължително поведение, **имат значение само към определяне на наказанието по вид и продължителност, но не и към начина, по който и мястото, в което следва да се изпълнява така наложеното наказание.**

Правилата на формалната логика приложени от първоинстанционния съд, с които е обосновал, че ищецът е бил длъжен да предположи, че може да търпи наказание „лишаване от свобода“ в Перу, след като се е укрил от изпълнение на наказанието ЛОС в България, а преди това се е отклонил от изпълнение на наказанието пробация сами по себе си за правилни, но не могат да обосноват съпричиняване. Българската държава е длъжна да се грижи за българските граждани, независимо дали са осъдени и на какво наказание, независимо дали са се укрили от неговото изпълнение. Това следва от правата им свързани с българското гражданство, независимо от осъждането. Затова настоящият съд, не приема за правилно да се съобразява какви рискове предприема български гражданин, който не изпълнява наложено наказание пробация в България. Поведението му вече е санкционирано с промяна на наказанието. Допълнителни санкции съдът няма право да налага, нито да обосновава бездействието на държавните органи с поведението на осъденото лице дори и с предходни и много на брой осъждания.

Данните от НСИ за размера на средната брутна месечна работна заплата в страната, могат да се ползват като база за определяне на обезщетения за вреди, доколкото дават

осреднена и общо достъпна представа за доходите на гражданите, когато не са доказали с други факти пропуснати ползи, в период, в който са били лишени от свобода над определения срок. Ищецът не е ангажирал съда с твърдения за вреди, различни от неимуществени, поради което съдът приема, че за претърпени стрес, несигурност, липса на достъп до правосъдие и липсата на предвидимост в бъдещето за период от 51 дни в перуански затвор, справедливо обезщетение следва да се формира на базата на стандарта на живот на чужденец, който поради бездействие на държавата чиито гражданин е, е търпял неимуществени вреди.

Справедливото обезщетение според настоящия въззивен състав, следва да бъде ориентирано към левовата равностойност на 100 ШД на ден, които превалутирани по курса на официалната валута в Р Перу */Nuevo Sol/* са 400 Сол, а спрямо български лев тази сума е 287 лева за всеки ден от общо 51 дни. Неимуществените вреди обаче следва да бъдат присъдени като цяло число за процесния период, защото са търпени без прекъсване.

Имуществената отговорност е за българската държава, а не за перуанските власти, които са имали активна позиция за екстрадиране. Преценявайки и факта, че не българските власти за изпратили ищеца в Перу, от тази сума следва да се приспадне 1/2 част, която съответства на лични риск за напускане на пределите на държавата. Общият размер на справедливо обезщетение е 7318.50 лева. За четирите дни, прекарани в българския арест в Затвора в гр. Браца, изцяло заради противоправното поведение на прокуратурата, на ищеца следва да бъде присъдено обезщетение в размер ориентиран към максималния, тъй като при задържането на 06.09.2020 г. той е бил свободен от наказана отговорност български гражданин, справедливо обезщетението за период от 06.09.2020 г. до 09.09.2020 г. е в размер на 800 лева. Размерът на обезщетение е съотнесен към правото на свобода, което може да бъде ограничавано само с правни актове и не може да се обосновава с фактическо бездействие на която и да е институция, най-малко на тази, която е натоварена с функция по привеждане на наказанията в изпълнение. Този е смисълът на зачитането на правен ред и обществената регулация на правото на свобода, в частност с отговорността на правозащитните органи. Поради това, че ищецът претендира по-малка сума, претенцията следва да бъде уважена в целия претендиран размер от 500 лева.

По отношение на претенцията за имуществени вреди, въззивният съд препраща към мотивите на първоинстанционния съд и в тази част въззивната жалба на Прокуратурата е неоснователна.

От извършената от съда въззивна проверка за правилност на обжалваното съдебно решение, настоящият съд констатира, че следва да увеличи размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди, но същевременно поради установените разлики в правните принципи, които намират отражение в диспозитива на съдебния акт, той се явява неправилен и в частите, в които е присъдено обезщетение на неимуществени вреди. Затова в тази част, решението следва да бъде отменено и вместо него постановено друго в съответствие с мотивите на въззивното решение, като се съобразят и претенциите за разноски, направени от страните в първоинстанционното производство.

Констатацията на първоинстанционния съд, че Прокуратурата не е релевирала размер на претенция за разноски и не е представила доказателство за извършване на разход е правилна. Ищецът е заплатил разноски в размер на 10 лева, а съобразно представения договор за правна защита и съдействие (л. 34) и на основание чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА съдът следва да определи на процесуалния представител на ищеца адв. К.Т. адвокатско възнаграждение. Предаваните искове са с една и съща правна квалификация, но произтичат от три различни провопораждащи факти и са с различна цена. За всеки от тях се дължи държавна такса от 10 лева. Ищецът е останал задължен за държавна такса за два от тях и следва да бъде осъден да заплати допълнителна такса в размер на 20 лева за първоинстанционното производство и още 10 лева за въззивното производство. Тези разноски следва да се поемат от ответната страна, която не дължи държавна такса само ако исквете са изцяло неоснователни. Когато съдът определя възнаграждение по реда на чл. 38 от ЗА не се прилагат правилата за пропорционалност спрямо уважената част от цената на

иска, тъй като възнаграждението не е предварително платено, няма извършен разход и е определяемо от нормативен акт – Наредба № 1 от 09.07.2021 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съобразно уважената част от исквете, на пр. представител осъществил защитата на ищеца, следва да бъдат присъдени разноси в размер, определени по реда на чл. 7, ал.2 т.1 и т.2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. върху всяка от присъдените суми. Общото възнаграждение е в размер на 1215.90 лева за една инстанция. Отново предвид правилото правилата на диспозитивното начало, при посочен от страната размер на възнаграждението, което не надвишава нормативно определения, следва да се уважи този посочен в списъка, представен по реда на чл. 80 или договор за правна помощ. Затова, за всяка от инстанциите, на процесуалния представител следва да бъде присъдено общо възнаграждение в размер по 790 лева.

Неправилно първоинстанционния съд е редуцирал дължимата държавна такса от 10 лева към уважената част от иска, както е сторил това и с претенциите за адвокатско възнаграждение, защото и двете не се определят по правилата на пропорционалност. Решението, в частта за разноските следва да бъде отменено като неправилно и вместо него постановено друго, съобразно мотивите изложени по-горе.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 262050 от 14.06.2020 г. **в частта**, в която „ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 ДА ЗАПЛАТИ на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****“, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5 следните суми: сумата от 2660,00 лв. представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от надлежано с 38 дни повече наказание лишаване от свобода наложено с Определение по ч.н.д. № 745/2015 г. по описа на ВОС в периода 01.03.2020 г. - 07.04.2020 г., на основание чл.2, ал.1, т.6 от ЗОДОВ, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над присъдената сума до пълния претендиран размер от 7500,00 лв. и периода 08.04.2020 г. – 24.04.2020 г., като неоснователен“, и в частта, в която ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр.София, бул. „Витоша“ № 2 ДА ЗАПЛАТИ на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****“, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5 следните суми: сумата от 210,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от надлежано с 3 дни повече наказание лишаване от свобода наложено с Определение по ч.н.д. № 745/2015 г. по описа на ВОС в периода 06.09.2020 г. и 09.09.2020 г., на основание чл.2, ал.1, т.6 от ЗОДОВ, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над присъдената сума до пълния претендиран размер от 500,00 лв., като неоснователен.“

вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Гл. Прокурор Иван Гешев, **ДА ЗАПЛАТИ** на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****“, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5, **общо сумата от 7818.50 лева** /седем хиляди осемстотин и осемнадесет точка петдесет/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди, **както следва:**

7318.50 лева за изпълнение на 51 дни наказание „Лишаване от свобода“ в затвора в Република Перу в периода от 03.02.2019 г. до 07.04.2020 г., и отхвърля иска за разликата над присъдената сума до претендираното обезщетение в размер на 7500 лева,

500 лева за изпълнение на наказание от 4 дни в затвора в гр. Враца в периода от 06.09.2020 г. до 09.06.2020 г.

или общо 54 дни над срок от ЕДНА ГОДИНА И ДВАДЕСЕТ И ДВА ДНИ, определени за наказание ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА при СТРОГ РЕЖИМ, наложено с Определение по ЧНД № 745/2015 г. по описа на ВОС, кумулирано въз основа на

Определение от 07.12.2015 г. по ЧНД № 4958/2015 г. по описа на ВРС, **на основание чл.2, ал.1, т.6 от ЗОДОВ.**

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262050 от 14.06.2020 г. в частта, в която Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, представлявана от Гл. Прокурор Иван Гешев е осъдена да заплати на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5 сумата от 110 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди -цена на самолетен билет за полет FB 973 дестинация София - Варна, с дата и час на заминаване 06.09.2020 г. от 20:00 ч., **на основание чл.2, ал.1, т.6 от ЗОДОВ.**

ОТМЕНЯ решение № 262050 от 14.06.2020 г. в частта, в която Прокуратурата на Република България, с адрес: гр.София, бул. „Витоша“ № 2 е осъдена ДА ЗАПЛАТИ на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5, сумата 3,67 лв, представляваща сторени в първоинстанционното производство съдебно-деловодни разноски, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК и в частта в която Прокуратурата на Република България, с адрес: гр.София, бул. „Витоша“ № 2 ДА ЗАПЛАТИ на адв. К.Д. Т., член на ВАК със служебен адрес: гр. Варна, ул. „Георги Живков“ № 22 /партер-вътрешен двор/ сумата 449,56 лв., представляваща адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА,

и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА МЛ. СТ. Й., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5, ДА ЗАПЛАТИ по сметка на ВРС сумата от 20 лева, представляваща дължимата държавна такса, за образуване на първоинстанционно производство, **на основание чл. 77 от ГПК**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 , представлявана от Гл. Прокурор Иван Гешев **ДА ЗАПЛАТИ** на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5, сумата от 30 /десет/ лева, представляваща дължимата държавна такса, за образуване на първоинстанционно производство, **на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК**

ОСЪЖДА МЛ. СТ. Й., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5, ДА ЗАПЛАТИ по сметка на ВРС сумата от 10 лева, представляваща дължимата държавна такса, за образуване на въззивно производство, **на основание чл. 77 от ГПК**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 , представлявана от Гл. Прокурор Иван Гешев **ДА ЗАПЛАТИ** на МЛ. СТ. Й., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, кв. „М.“, *****5, сумата от 15 /петнадесет / лева, представляваща дължимата държавна такса, за образуване на въззивното производство, **на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. К.Д. Т. от ВАК със служебен адрес: гр. Варна, ул. „Георги Живков“ № 22 /партер-вътрешен двор/ сумата 760 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред първоинстанционния съд, определено по реда на чл. 7, ал.2 т.1 и т.2 от Наредба № 1/1994г. и редуцирано до претендираната сума., **на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“

№ 2 ДА ЗАПЛАТИ на адв. К.Д. Т. от ВАК със служебен адрес: гр. Варна, ул. „Георги Живков“ № 22 /партер-вътрешен двор/ сумата 760 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред въззивния съд, определено по реда на чл. 7, ал.2 т.1 и т 2 от Наредба № 1/1994г. и редуцирано до претендираната сума, **на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА**

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Варненски касационен съд в едномесечен срок от връчване на препис от настоящия съдебен акт до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____